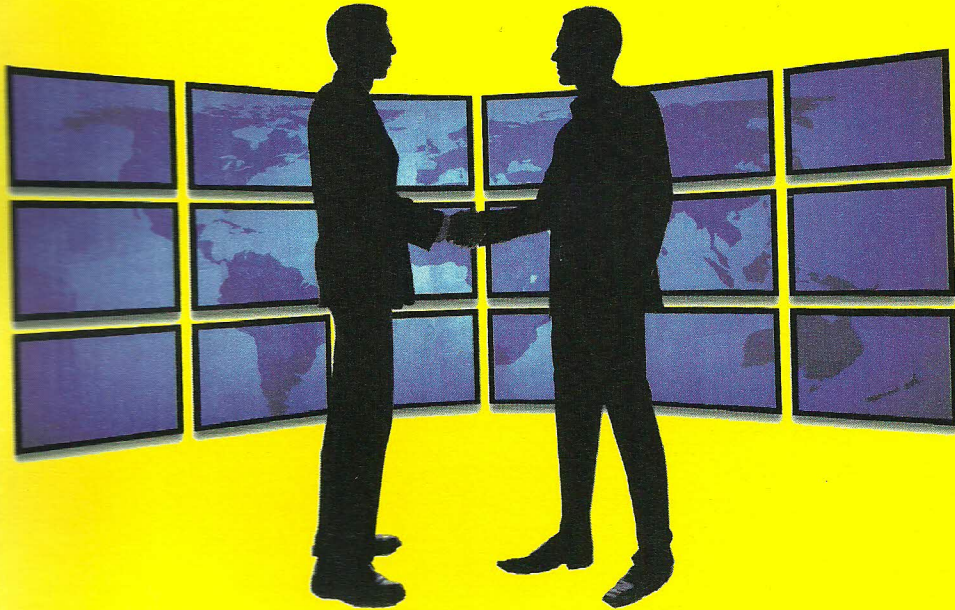

TEODOR FRUNZETI

DOREL BUȘE

RELATII INTERNATIONALE

EDITURA UNIVERSITĂȚII NAȚIONALE DE APĂRARE "CAROL I"
BUCUREȘTI, 2011

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
FRUNZETI, TEODOR

Relații internaționale / general-locotenent prof. univ. dr. Teodor
Frunzeti, mr. conf. univ. dr. Dorel Bușe. - București : Editura Universității
Naționale de Apărare „Carol I”, 2011

Bibliogr.
ISBN 978-973-663-921-0

I. Bușe, Dorel

327

©: Toate drepturile asupra prezentei ediții sunt rezervate Universității
Naționale de Apărare „Carol I”.

- Responsabilitatea privind conținutul lucrării revine în totalitate autorilor.

ISBN 978-973-663-921-0

CUPRINS

INTRODUCERE	7
<i>Capitolul 1</i>	
RELAȚIILE INTERNAȚIONALE. OBIECT DE STUDIU, CONCEPTE FUNDAMENTALE ȘI NIVELURI DE ANALIZĂ	11
Premisele disciplinei	11
Definiția și obiectul de studiu	13
Conceptul de paradigmă	15
Balanța de putere	16
Problema nivelurilor de analiză în relațiile internaționale	25
<i>Capitolul 2</i>	
MEDIUL INTERNAȚIONAL. ELEMENTE CARACTERISTICE	29
Sistemul internațional. Conflicte internaționale și conflicte interne	29
Evoluția sistemului internațional până la 1914.....	37
Pacea de la Westfalia (1648).....	39
Pacea de la Utrecht (1713).....	40
Congresul de la Viena (1815) și „Concertul European”	41
Războaiele mondiale și conferințele de pace.....	42
Războiul Rece (1946 – 1991).....	44
Sistemul internațional după sfârșitul Războiului Rece	51
<i>Capitolul 3</i>	
ACTORII ȘI STRUCTURA SISTEMULUI INTERNAȚIONAL	53
Actorii în sistemul internațional.....	53
Concurenții statului-națiune.....	54
Tipuri de organizații internaționale	56
<i>Organizațiile internaționale guvernamentale</i>	56
<i>Organizațiile internaționale neguvernamentale</i>	57
<i>Corporațiile transnaționale</i>	58
Terorismul transnațional	59
<i>Grupări ale criminalității organizate</i>	59
<i>Mișcări de gherilă și miliții</i>	59
Realism versus politică globală.....	60

Capitolul 4

TEORII ÎN RELAȚIILE INTERNAȚIONALE. REALISMUL 61
Realismul – principala paradigmă a relațiilor internaționale 61
Edward H. Carr și critica realistă a idealismului 64
Hans Morgenthau și paradigma realismului politic 67
Kissinger și limitele diplomației „concertului” 70
Neorealismul instituțional (funcționalismul structural) 72
Kenneth Waltz și Teoria politicii internaționale 73
„Școala” lui Robert Gilpin: stabilitatea hegemonică 76
Școala lui George Modelski: modelul „leadership-ului mondial” 78
John Mearsheimer și realismul ofensiv 80
Realismul defensiv 83
Gândire realistă și teorie neorealistă 84

Capitolul 5

TEORII ÎN RELAȚIILE INTERNAȚIONALE. LIBERALISMUL 85
Geneza unei discipline și vecinătăți disciplinare 85
Contextul istoric în care a apărut liberalismul (idealismul)
și principalele idei promovate 86
Idealismul utopic – principalele caracteristici 88
Declinul securității colective 89
Internaționalismul liberal interbelic – o arheologie revizionistă
a raționamentelor „idealiste” 91
Neoliberalismul 93
Enunțuri centrale ale neoliberalismului 96
Liberalism și neoliberalism 97
Neoliberalism versus neorealism. Anarhia internațională
în neoliberalism 101
Cooperarea internațională în teoria neoliberală: colaborare
și coordonare după hegemonie 104

Capitolul 6

TEORII ÎN RELAȚIILE INTERNAȚIONALE. MARXISMUL 107
Teorii marxiste ale relațiilor internaționale 107
Neomarxismul și alte teorii sovietice în domeniul relațiilor internaționale ... 109

Capitolul 7

**TEORII ÎN RELAȚIILE INTERNAȚIONALE.
CONSTRUCTIVISMUL** 117

Constructivismul în relațiile internaționale 117
Premise, principii și linii de cercetare ale teoriei constructiviste 121

Capitolul 8

**TEORII ÎN RELAȚIILE INTERNAȚIONALE. FEMINISMUL
ȘI POSTMODERNISMUL** 129
Feminismul în relațiile internaționale 129
Teoriile feministe 132
Postmodernismul 137

Capitolul 9

STATUL ȘI INTERESELE NAȚIONALE 141
Conceptul de interes național 141
Viitorul statului național ca actor central în relațiile internaționale 146

Capitolul 10

**PUTEREA ÎN RELAȚIILE INTERNAȚIONALE. SURSELE
ȘI INSTRUMENTELE DE PUTERE** 153
Puterea și potențialul de putere – delimitări conceptuale.
Caracteristicile puterii 153
Proiectarea puterii statului suveran în relațiile internaționale 159
Sursele puterii 161

Capitolul 11

GLOBALIZAREA 167
Globalizarea între concept și realitate desemnată 167
Globalizarea și noua ordine mondială 168

Capitolul 12

CRIZELE ȘI GESTIONAREA LOR 177
Definirea crizelor 177
Criza rachetelor din Cuba 186
Managementul crizelor 189

Capitolul 13

**POLITICA EXTERNĂ A STATELOR. CONDIȚIONĂRI,
CONSTRÂNGERI** 195
Globalizarea și democrația – limitări ale statului-națiune 195

